

PRIEKŠVārds

20. gadsimta pēdējie gadu desmiti Latvijas augāja izpētes vēsturē iezīmēsies kā ražīgs datu, faktu un materiālu vākšanas periods. Šajā laikā mērķtiecīgi organizētās ekspedīcijās un īslaicīgos izbraukumos ir apsekota visa Latvijas teritorija, tam bija nepieciešami lieli līdzekļi un labi sagatavoti profesionāli botāniķi. Aktīvākie pētniecības centri, kas veica floras pētījumus, bija Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Bioloģijas institūta (tagad Latvijas Universitātes Bioloģijas institūts) Botānikas laboratorija un Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Botāniskā dārza (tagad Nacionālais Botāniskais dārzs) Dendrofloras laboratorija.

Bioloģijas institūta botāniķi Laimas Tabakas vadībā 70. gados sāka konkrēto floru pētījumus. Vaskulāro augu sugu saraksti sastādīti 11 lielajiem (kvadrāta lielums 630 km²) un 20 mazajiem floras inventarizācijas kvadrātiem (kvadrāta lielums 70 km²), aptverot visus 8 Latvijas ģeobotāniskos rajonus. Lielākā vērība veltīta vietējai florai: kritisko taksonu revīzijai, floras sistemātiskai struktūrai, retām augu sugām un to izplatībai. Šajā laikā apsekotas arī ap 30 aizsargājamās dabas teritorijas (dabas rezervāti, dabas liegumi, dabas parki uc.), tām sastādīti floras saraksti. Apjomīgais materiāls apkopots rakstu krājumos. Par ģeobotānisko rajonu floru un veģetāciju no 1974. gada līdz 1999. gadam ir iznākuši 8 rakstu krājumi, par aizsargājamām dabas teritorijām no 1981. gada līdz 1992. gadam izdotas 6 monogrāfijas. Pētījumu materiāli sistematizēti arī daudzās citās publikācijās.

Zinātņu Akadēmijas Botāniskā dārza botāniķi Raimonda Cinovska vadībā veica kokaugu floras pētījumus muižu un pilsētu parkos, dendroloģiskajos stādījumos, apsekojot simtiem objektu. Parki un dendroloģiskie stādījumi ir cilvēka veidoti, tie ir piesātināti ar svešzemju sugām. Dendrologu galveno uzmanību saistīja šo sugu sistemātika, dzīves ritmi, vitalitāte, kā arī īpatņu izmēri ārpus dabiskā areāla. Rīgas pilsētas, kā arī vairāku Latvijas rajonu (Alūksnes, Balvu, Bauskas, Cēsu, Daugavpils, Dobeles, Gulbenes, Jelgavas, Jēkabpils, Krāslavas, Kuldīgas) parku un dendroloģisko stādījumu floras inventarizācijas dati ir publicēti.

Latvijas autohtonās jeb apofītu floras un allohtonās jeb antropofītu floras pētījumos 20. gadsimta pēdējos gadu desmitos iegūtā daudzveidīgā materiāla analīze nebūt nav pabeigta. Vairākos svarīgos aspektos ir iespējami perspektīvi pētījumi, piemēram:

- analīze par dabas reģionu (arī par dabas un antropogēnas izcelsmes objektu) piesātinājumu ar vietējām un svešzemju sugām (teritorijas platība kā biotu limitējošais parametrs);
- apofītu un antropofītu floras bioģeogrāfiska analīze: areālu tipu ģeogrāfiskā un floroģenēzes struktūra, sugu lokalizācijas īpatnības, sugu migrācija ceļi un migrācijas intensitāte;
- reģionālo un lokālo sugu sarakstu izmantošana lietišķiem mērķiem – floras un bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēmas izveidei, kā arī augāja resursu izmantošanai.

Šajā izdevumā apkopoti ar svešzemju sugām bagātākā Latvijas novada – Liepājas rajona parku un dendroloģisko stādījumu dendrofloras inventarizācijas dati. Tātad, pēc vairāk nekā 10 gadu pārtraukuma (pēdējais - Kuldīgas rajona dendrofloras apskats ir izdots 1991.gadā) ir atsākta datu publicēšana par administratīviem rajoniem.

Izdevumā ievietots arī Latvijas dendrofloras izpētes iniciatora un aktīvākā pētnieka Raimonda Cinovska plašais publicēto darbu saraksts, kas noderēs speciālistiem, it sevišķi jaunajiem dendrologiem, turpinot R. Cinovska un viņa kolēģu veiktos pētījumus.

R.Cinovskis ir dzimis Liepājā, šī novada dendrofloras apskats ir veltījums viņa piemiņai.

M.Laiviņš